

AKBEZ SALMANUŞAĞI ORTAOKULU
2023 - 2024 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI KUT'ÜL AMMARE ZAFERİNİN
108.YILI KUTLAMA PROGRAMI

1) Açılış

- Sayın müdürüm,
- Kıymetli öğretmenlerim,
- Sevgili arkadaşlar,
- **Kut'ül Ammare Zaferinin 108. Yılı kutlamalarına hoş geldiniz!**

"Türkler, Çanakkale Zaferi'nin ardından İngiliz emperyalistlerinin karşısına adeta bir kale gibi dikilmişlerdir." İşte bizler bugün bu kutlu ve yüce zaferin mimarlarını anacak, kazandıkları şanlı zaferi bir kez daha kutlayacağız. Bizler, bugünleri yıllar öncesinden kazanıp bize armağan eden atalarımıza çok şeyler borçluyuz. Hepsini saygıyla yad ediyoruz.

Bugüne **KUT BAYRAMI** namını veriyorum. Ordumun her ferdi, her sene bu günü tesit ederken şehitlerimize yasinler, teberekeler, fatihalar okusunlar. Şühedamız, hayatı ulyatta, semevatta kızıl kanlarla pervaz ederken, gazilerimiz de atideki zaferlerimizle nighban olsunlar." Diyen Mirliva Halil Paşa ve vatani ve namusu için savaşmış şehit olmuş askerlerimiz ve geride kalanlar için bir dakikalık saygı duruşunda bulunulacak ve akabinde İstiklal Marşımız söylenecektir.

2)

**Dur yolcu! bilmeden gelip bastığın
Bu toprak, bir devrin battığı yerdir.
Eğil de kulak ver, bu sessiz yığın
Bir vatan kalbinin attığı yerdir.**

Günün Anlam ve Önemi belirten konuşmasını yapması için ...../..... sınıfı öğrencilerinden ..... buraya davet ediyorum.

3)

**Dicle'nin kıyıları,
Kut'ül Amare adı.
Görmedi bundan önce,
Böyle kahramanları.**

Şimdi okulumuz ...../..... sınıfı öğrencilerinden ..... arkadaşımızı "Kut'ül Amare Zaferi" isimli şiirini okuması için buraya davet ediyorum.

4)

**Altı yüz yıllık vatan,
Paylaşılrken orda,
Düşmana dur denildi,
Binlerce kahramanla.**

Okulumuz ...../..... sınıfı öğrencilerden ..... "Halil Paşa" isimli yazısını okuması için buraya davet ediyorum.

5)

Topuyla silahıyla,
Düşman yenerim sandı,
Almaya çalıştığı,
Elimizden vatandı.

Şimdi de ...../..... sınıfından ..... arkadaşımızı “Bayrak” isimli şiirini okuması için buraya davet ediyorum.

6)

**Çanakkale’den sonra,
İkinci ders verildi.
Kut’ül Amare adı,
Herkes öğretili.**

Şimdi de ...../..... sınıfından ..... arkadaşımızı “Kut’ül Amare” isimli şiirini okuması için buraya davet ediyorum.

7)

**“Bayrakları bayrak yapan üstündeki kandır.
Toprak, eğer uğrunda ölen varsa vatandır!”**

Okulumuzun ...../..... sınıfı öğrencilerinden ..... “Bir Yolcuya” adlı şiiri okuması için buraya davet ediyorum.

- Kıymetli öğretmenlerim,
- Sevgili arkadaşlar

Programımız burada sona ermiştir. Teşekkürler

KUT'ÜL AMARE ZAFERİ (29 NİSAN 1916) **GÜNÜN ANLAM VE ÖNEMİ**

29 Nisan 1916 tarihinde Osmanlı Ordusunun Irak'ın Kut bölgesinde İngilizlere karşı kazandığı büyük bir zaferidir. Kutul Amare'de 13 bin 300 İngiliz askeri ile 13 general 481 subay esir alınmış ve 40 bini aşkın İngiliz askeri öldürülmüştür.

Osmanlı Ordusunun Birinci Dünya Savaşı'nda çarpıştığı cephelerden biri, İngilizlere karşı oluşturulan Irak cephesidir. Osmanlı dönemi kaynaklarında Irak-ı Arap olarak adlandırılan bölge, Dicle, Fırat havzasında tarihteki Mezopotamya'yı (Verimli Hilal) içine alır ve Basra Körfezi'ne kadar uzanır.

Irak petrollerini ele geçirmeyi amaçlayan İngilizler, 6 Kasım 1914 tarihinde Basra Körfezinden Şattülarap ağzındaki Fav mevkiine asker çıkararak saldırıya geçmişler, ilerleyen aylarda bu saldırılarını kuzeye doğru genişletmişlerdir. İngilizler, 3 Haziran 1915 tarihinde Kut'ül-Ammare'yi, Temmuz ayı sonlarına doğru da Nasırıye'yi işgal etmişlerdir. 23 Kasım 1915'de ileri harekate geçen Türk birlikleri, General Townshend komutasındaki İngiliz ordusunu geri püskürterek Kut'ül Ammare'de çember içerisine almayı başarmışlardır. Kut'ül-Ammare'yi bir kale gibi savunan General Townshend, 29 Nisan 1916 tarihinde teslim olmak zorunda kalmıştır. Türkler, Kut'ül-Ammare'de İngilizlerden başta Tümen Komutanı General Townshend olmak üzere toplam 13 general, 481 subay ve 13.300 askeri esir almışlardır.

Tarihe Kut ül Amare zaferi olarak geçen savaşlar sırasında İngilizler 40 bin kayıp ve esir verirken Türk birlikleri ise 25 bin askerini kaybetti. Kut ül Amare savaşı sırasında Türk birlikleri sınırlı sayıda uçakla önemli görevler yaptı. Keşif görevleri yapan Türk uçakları bir taraftan da düşman hedeflerini bombardıman etti. 26 Nisan 1916'da Kut ül Amare'deki İngiliz kuvvetlerine erzak yardımına çalışan bir İngiliz uçağı da Türk avcı uçağı tarafından düşürüldü.

Ancak kazanılan bu tarihi zafere rağmen savaşın genelinde mağlup olan Türk ordusu, takviye edilen İngilizlerin bölgeyi Şubat 1917'de işgal etmesine engel olamadı. Irak'ın güneyine 1914 sonlarında çıkarma yapan İngilizler, ancak Mart 1917'de Bağdat'a ulaşarak kenti işgal etti.

Kut'ül-Ammare Zaferi, Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Ordusu'nun zor şartlar ve imkansızlıklar içerisinde, Çanakkale'den sonra kazandığı ve bir İngiliz tümeninin bütün personeli ile birlikte esir alındığı eşsiz bir zaferdir. Halil Paşa, Kut'ül-Ammare zaferinden sonra 6'ncı Ordu'ya yayınladığı mesajında şöyle demiştir:

“Arslanlar!

Bütün Türklere şeref ve şan, İngilizlere kara meydan olan şu kızgın toprağın güneşli semasında şehitlerimizin ruhları sevinçle gülerek uçarken, ben de hepinizin pak alınlarından öperek cümlelerinizi tebrik ediyorum.

Ordum gerek Kut karşısında ve gerekse Kut'u kurtarmaya gelen ordular karşısında 350 subay ve 10.000 erini şehit vermiştir. Fakat buna karşılık bugün Kut'ta 13 general, 481 subay ve 13.300 er teslim alıyorum. Bu teslim aldığımız orduyu kurtarmaya gelen İngiliz kuvvetleri de 30.000 zayıat vererek geri dönmüşlerdir.

Şu iki farka bakılınca, cihanı hayretlere düşürecek kadar büyük bir fark görülür. Tarih bu olayı yazmak için kelime bulmakta müşkülata uğrayacaktır. İşte Türk sebatının İngiliz inadını kırdığı birinci zaferi Çanakkale'de, ikinci zaferi burada görüyoruz.”

Avustralyalı araştırmacı Dr. Gaston Bodart tarafından Kut'ül-Ammare Zaferi, “İngiliz prestijinin Birinci Dünya Savaşı'nda yediği en büyük darbe olarak yorumlanmaktadır.”

Halil Paşa, Kut'ül-Ammare'nin teslim alındığı gün orduya bir tebrik mesajı yayımlamış ve bu günün “Kut Bayramı” olarak kutlanmasını istemiştir.

KUT ‘ ÜL AMARE ZAFERİ

Dünya ülkelerinin yine bir oyunuydu
Üzerimize oynanan
Amaçları bizi bölmek parçalamak
Petrole ulaşmaktı

Kahraman Türk ordusu
Gösterdi kendini İngiliz ordusuna
Güçlüydüler topla tüfekte ancak
Türklerin iman gücünü bölünmez

Bütünlüğünü hesap edemezlerdi
Binlerce asker binlerce subay
Irak’ın Kut bölgesinde diz çöktü
Komutanımız Halil Paşa önünde

Unutulmaz bu zaferi tüm dünya duydu
Yazdı tüm gazeteler Türk’ün yenilmezliğini
Bir kez daha tüm dünya gördü bizi
Çanakkale’den sonra en büyük

Zaferimiz kutlu günümüz bugün
Her zaman anacağız bu güzel günümüzü
Unutturmayacağız Osmanlı’nın başarısını
Vermeyeceğiz vatanımızın tek parçasını

HALİL KUT PAŞA (1882 - 1957)

Halil (Kut) Paşa (1882 - 1957) Enver Paşa'nın ondan iki yaş büyük amcası. "Kut'ül Amare Kahramanı" olarak bilinir.

1882'de İstanbul'da doğdu. Harp Akademisi'nde Mustafa Kemal ile aynı sınıfta okudu. İttihat ve Terakki Fırkası'na girdi. I. Dünya Savaşı'nda Kut'ül Amere cephesinde General Townshend komutasındaki İngiliz kuvvetlerini esir aldı. Ardından Irak askerî valiliğine getirildi. Goltz Paşa'nın ölümü üzerine 6. Ordu komutanlığına atandı.

Mondros Mütarekesi'nin ardından İstanbul'a dönmek zorunda kaldı. Diğer İttihaçlılarla birlikte Bekirağa Bölüğü'ne kapatıldıysa da Yahya Kaptan tarafından kaçırıldı. Sivas'a giderek Heyet-i Temsiliye başkanı Mustafa Kemal ile görüştü. Buradan Azerbaycan'a giderek Enver Paşa ve kardeşi Nuri Paşa ile buluştu. Kurdukları İslam Ordusu'yla Ermeniler'e karşı savaştı. Bu arada Ankara Hükümeti adına Moskova yönetimi ile görüştü. Sovyetler'in Ankara Hükümetine gönderdiği külçe altınları getirdi.

Ankara Hükümeti'nin Türkiye'de oturmasına izin vermemesi üzerine Moskova'ya döndü.(1921)

Enver Paşa, Türkistan'da Sovyet yönetimine karşı savaş başlatınca, Halil Paşa Rusya'yı terk ederek Almanya'ya gitti(1922). Kurtuluş Savaşı'ndan sonra hükümetin izniyle İstanbul'a yerleşti.

1957'de İstanbul'da vefat etti. Anıları, "Kut'ül Amare Kahramanı Halil Paşa'nın Anıları: Bitmeyen Savaş" adıyla 1972'de yayımlandı.

Irak Ordusu Komutanı Halil Paşa Kutü'l-Ammare zaferinden sonra 6 ncı Orduya yayınladığı mesajında şöyle demiştir:

“Arslanlar! Bütün Türklere şeref ve şan, İngilizlere kara meydan olan şu kızgın toprağın güneşli semasında şehitlerimizin ruhları sevinçle gülererek uçarken, ben de hepinizin pak alınlarından öperek cümlenizi tebrik ediyorum. Ordum gerek Kut karşısında ve gerekse Kut'u kurtarmaya gelen ordular karşısında 350 subay ve 10.000 erini şehit vermiştir. Fakat buna karşılık bugün Kut'ta 13 general, 481 subay ve 13.300 er teslim alıyorum. Bu teslim aldığımız orduyu kurtarmaya gelen İngiliz kuvvetleri de 30.000 zayıat vererek geri dönmüşlerdir. Şu iki farka bakılınca, cihanı hayretlere düşürecek kadar büyük bir fark görülür. Tarih bu olayı yazmak için kelime bulmakta müşkülata uğrayacaktır. İşte Türk sebatının İngiliz inadını kırdığı birinci zaferi Çanakkale'de, ikinci zaferi burada görüyoruz.”

Dicle ve Fırat boyunda 1915-1916 yıllarında yapılan çetin mücadelelerin ardından 29 Nisan 1916'da Kutü'l-Ammare zaferinin kazanılmasında vatan müdafaası için her türlü sıkıntı ve yokluklara göğüs gererek canlarını veren kahraman Türk askerlerini bir kez daha saygı ve minnetle anıyoruz. Ruhları şad olsun!...

BAYRAK

Ey mavi göklerin beyaz ve kızıl süsü,
Kız kardeşimin gelinliği, şehidimin son örtüsü,
Işık ışıık, dalga dalga bayrağım!
Senin destanını okudum, senin destanını yazacağım.

Sana benim gözümle bakmayanın
Mezarını kazacağım.
Seni selâmlamadan uçan kuşun
Yuvasını bozacağım.

Dalgalandığın yerde ne korku, ne keder...
Gölgende bana da, bana da yer ver.
Sabah olmasın, günler doğmasın ne çıkar:
Yurda ay yıldızının ışığı yeter.

Savaş bizi karlı dağlara götürdüğü gün
Kızılığında ısındık;
Dağlardan çöllere düştüğümüz gün
Gölgene sığındık.

Ey şimdi süzgün, rüzgârlarda dalgalı;
Barışın güvercini, savaşın kartalı
Yüksek yerlerde açan çiçeğim.
Senin altında doğdum.
Senin altında öleceğim.

Tarihim, şerefim, şiirim, her şeyim:
Yer yüzünde yer beğen!
Nereye dikilmek istersen,
Söyle, seni oraya dikeyim!

KUT'ÜL AMARE

Dicle'nin kıyıları,
Kut'ül Amare adı.
Görmedi bundan önce,
Böyle kahramanları.

Altı yüz yıllık vatan,
Paylaşılırken orda,
Düşmana dur denildi,
Binlerce kahramanla.

Topuyla silahıyla,
Düşman yenerim sandı,
Almaya çalıştığı,
Elimizden vatandı.

Çanakkale'den sonra,
İkinci ders verildi.
Kut'ül Amare adı,
Herkese öğretili.

T. TAYLAN

BİR YOLCUYA

Dur yolcu! bilmeden gelip bastığın
Bu toprak, bir devrin battığı yerdir.
Eğil de kulak ver, bu sessiz yığın
Bir vatan kalbinin attığı yerdir.

Bu ıssız, gölgesiz yolun sonunda
Gördüğün bu tümsek, Anadolu'nda
İstiklal uğrunda, namus yolunda
Can veren Mehmet'in yattığı yerdir
Bu tümsek, koparken büyük zelzele,
Son vatan parçası geçerken ele,
Mehmet'in düşmanı boğduğu sele
Mübarek kanının kattığı yerdir.

Düşün ki, haşre dek kemiğin, etin
Yaptığı bu tümsek, amansız çetin
Bir harbin sonunda bütün milletin
Hürriyet zevkini tattığı yerdir.

Necmettin Halil ONAN